

Przegląd Prasy Z.S.R.R. i emigracji rosyjskiej

TREŚĆ:

II. Życie partyjne	Str. 1
III. Życie kościelne.	" " 3
III. Stosunek emigracji do ZSRR	" " 3
IV. Notatki i informacje.	" " 4

ZYCIE PARTYJNE.

PRZED SKRUCHA P.P. ZINOWJEWY I KAMIENIEWY

'PRAWDA' z dn. 15/I ogłasza dwa dokumenty, instrukcje opozycji "trockistów" do zwolenników tej opozycji. W pierwszym z tych dokumentów zawarte jest oświadczenie, że kapitulacja p.p. Zinowjewa i Kamieniewa przed większością partyjną stwarza konieczność rewizji w stosunku wszystkich opozycjonistów do zagadnień polityki opozycyjnej. Należy stwierdzić wyraźnie, które z czynników opozycji w międzynarodówce komunistycznej trwają nadal przy poglądach opozycyjnych, które zaś przechodzą na stronę "kapitulantów". Instrukcja nawołuje wszystkich opozycjonistów do zerwania wszelkich stosunków z "kapitulantami" i oświadcza, iż "zdrada Zinowjewa i Kamieniewa jest faktem historycznym", z którego należy wyciągnąć wszystkie konsekwencje. Instrukcja zaznacza, że stosunek przywódców opozycji niemieckiej Masłowa i Ruth Fischer zawiera pierwiastki dwulicowości oraz że po oświadczeniu p.p. Smiłgi, Murałowa, Rakowskiego i Radka, zwróconym do władz partyjnych sowieckiej partii komunistycznej, jako przeciwwaga do deklaracji p.p. Zinowjewa i Kamieniewa, należy wybierać pomiędzy prawdziwą opozycją a "kapitulantami". O ile Masłow będzie trwał w swych wysiłkach urzeczywistnienia pomiędzy opozycją z jednej strony, a Zinowjewem i Kamieniewem, z drugiej, należy potraktować Masłowa, jako wyraźnego i świadomego przeciwnika opozycji. Instrukcja nawołuje dalej do rozpowszechnienia deklaracji przywódców opozycji, złożonej w Komitecie wykonawczym międzynarodówki komunistycznej oraz do bezwzględnego demaskowania oportunistów Stalina i kapitulacyjnych poglądów Zinowjewa. Dalsza część instrukcji zawiera omówienie stosunków pomiędzy opozycją rosyjską a opozycją w innych partjach komunistycznych. Drugi dokument zawiera szereg instrukcji o charakterze zasadniczym. Dokument zwraca się między innymi przeciwko twierdzeniom, iż "termidor" rosyjski już nastąpił. Twierdzenia tego rodzaju ułatwiają jedynie, zdaniem opozycji, rzeczywiste nastąpienie "termidoru". Należy przeciwko temu walczyć. Partja komunistyczna w ZSRR znajduje się pod wpływem czynników drobnoburżuazyjnych, walka nie została jednak jeszcze ukończona, wobec czego zwalczać należy kierownictwo sowieckiej partii komunistycznej nie zaś państwo sowieckie. O ile opozycja będzie walczyła przeciwko ZSRR, jako przeciwko państwu burżuazyjnemu, przeistoczy się opozycja w sektę: walczyć należy nie przeciwko partji i międzynarodówce lecz wewnątrz partji i międzynarodówki o kierownictwo temi organizacjami. Nie należy tworzyć "związków komunistów lewicowych". Należą opozycji wystarczyć jako hasło walki. Instrukcja nawołuje dalej do ogłoszenia i rozpowszechnienia deklaracji Smiłgi, Murałowa, Rakowskiego i Radka, złożonych IV zjazdowi partji, oraz deklaracji zesłanych z Moskwy opozycjonistów, występuje przeciwko Safarowowi i Łaszczywiczowi, jako zwolennikom Zinowjewa, i nawołuje do rozpowszechnienia listu Trockiego, Piatakowa i Próbrazieńskiego w sprawie "zdrady" Zinowjewa. W ostatniej części dokumentu zawarta jest instrukcja dla działaczy opozycji przed zjazdem międzynarodówki związków zawodowych, który odbyć się ma w marcu r.b. Instrukcja zaleca zrobienie wszystkiego, co opozycja będzie w stanie zrobić, dla udziału delegatów opozycji w obradach tego zjazdu oraz do opracowania własnego programu opozycyjnego międzynarodówki komunistycznej, program Bucharjina jest bowiem programem narodowej sekcji rosyjskiej w międzynarodówce, nie zaś programem wielkiej organizacji międzynarodowej.

x/ porozumienia.

NOMINACJE P.P. KAMIENIEWA I ZINOWJEWY

"RUL" z dn. 29/I /Berlin, pismo demokratyczne/ notuje ogłoszenie o tem, iż władze sowieckie zezwolą p.p. Kamieniewowi i Zinowjewowi na powrót do Moskwy. Po tym powrocie otrzymać mają p.p. Kamieniew i Zinowjew nominacje na stanowiska w archiwum historycznym partji komunistycznej. Z punktu widzenia politycznego pozbawione są stanowiska te wszelkiego wpływu.

WALKA Z OPOZYCJĄ

IBIDEM z dn. 31/I donosi, że prezes C.K.w. sowieckiej republiki tatarskiej Ibragimow otrzymał dymisję wskutek swego udziału w akcji opozycyjnej. Wykluczono z partji i aresztowano członka obwodowego komitetu partyjnego w zagłębiu Donieckim Wolperta, który, pod pozorem udziału w akcji przeciwko opozycji, pracował w rzeczywistości nad organizacją żywiołów opozycyjnych w związku młodzieży komunistycznej.

OPOZYCJA A MIĘDZYNARODÓWKA KOMUNISTYCZNA

IBIDEM podaje, że usiłowania opozycji w sowieckiej partji komunistycznej i sekcjach zagranicznych międzynarodówki co do zwołania nadzwyczajnej sesji komitetu wykonawczego międzynarodówki nie odniosły pożądanego skutku.

LIST P.P. ZINOWJEWY I KAMIENIEWA DO REDAKCJI "PRAWDY"

"PRAWDA" z dn. 27/I ogłasza list p.p. Zinowjewa i Kamieniewa do redakcji tego pisma. Zinowjew i Kamieniew oświadczają, iż ogłoszone dnia 15 stycznia w "Prawdzie" instrukcje opozycyjne świadczą o niebezpieczeństwie kierunku, na który usiłuje Trocki pchać żywioły opozycyjne w międzynarodówce. Usiłowania te wykorzystywane są przez burżuazję światową i socjal-demokrację. Zmusza to autorów listu do wystąpienia. Zinowjew i Kamieniew oświadczają, iż zerwali wszelkie stosunki z Trockim wskutek różnicy zdań co do podporządkowania się decyzjom XV zjazdu partji. Zinowjew i Kamieniew byli zawsze, według tego własnego oświadczenia, zwolennikami bezwzględnego podporządkowania się decyzjom władz partyjnych. Wobec tego po zjeździe partyjnym uznali konieczność podporządkowania się decyzjom tego zjazdu. Otworzenie drugiej partji w państwie proletarjackim usprawiedliwione by było, zdaniem autorów listu, jedynie w wypadku zwycięstwa tendencji "termidorjańskich", które niewątpliwie istnieją w państwie, nad partją i klasą robotniczą. Zinowjew i Kamieniew sądzą jednak, iż w ZSRR nie może być mowy o tego rodzaju zwycięstwie. Związek sowiecki był i pozostaje państwem dyktatury proletariatu, państwem komunistycznym. Natomiast Trocki uznaje, że dyktatura proletariatu w ZSRR nie istnieje więcej i zamierza zwalczać ZSRR, jako państwo burżuazyjne. W międzynarodówce komunistycznej popierany jest tylko przez Suwaryna, który nie ma nic do powiedzenia w sprawie polityki sowieckiej partji komunistycznej. Kamieniew i Zinowjew, iż ponoszą odpowiedzialność za wszelkie poczynania opozycji w latach 1923-27, uznają jednak również, że poglądy ich co do zamiarów rządu ZSRR i władz partyjnych były błędne. Wobec tego nawołują swych zwolenników do wyrzeczenia się tych błędów i podporządkowania się decyzjom władz partyjnych.

8. ŻYCIE KOŚCIELNE.

LIGA AUBERTA A METROPOLITA EULOGJUSZ

"RUS" z dn. 26/I /Sofja, pismo monarchistyczne zwolenników w.ks. Mikołaja Mikołajewicza/ donosi, że sekcja rosyjska międzynarodowej ligi dla zwalczania komunizmu, t.zw. ligi Auberta ogłosiła odezwę w sprawie stosunku metropolity prawosławnego Eulogjusza do zwierzchnika cerkwi rosyjskiej w ZSRR metropolity Sergjusza. Sekcja rosyjska ligi Auberta potępia stosunek ten, uznając, iż metropolita Sergjusz dopuścił się niedopuszczalnego z punktu widzenia kościelnego kompromisu z władzą sowiecką w ZSRR.

PODROŻ METROPOLITY EULOGJUSZA

"WOZROZDZENJE" z dn. 27/I /Paryż, pismo o kierunku umiarkowano-monarchistycznym pod redakcją p.p.Gukasowa, Siemionowa i Lwowa / donosi, że metropolita prawosławny Eulogjusz wyjechał z Paryża do Niemiec. W Lipsku obecny będzie metropolita przy poświęceniu nowej cerkwi prawosławnej. Pobyt metropolity w Niemczech potrwać ma dwa tygodnie.

9. STOSUNEK EMIGRACJI DO ZSRR.

PROGRAM "WOZROZDZENJA"

Zmiany w redakcji pisma paryskiego "Wozroźdenje" wywołały ożywioną polemikę na łamach rosyjskiej prasy paryskiej. Redagowane przez p.Milukowa pismo "Poslednija Nowosti" potępiło szczególnie przejście p.p.Mereżkowskiego i Zenaidy Hippus z redakcji "Poslednija Nowosti" do redakcji "Wozroźdenje", zarzucając tym pisarzom uległość wobec prądów reakcyjnych i prawicowych, natomiast redagowane przez p.Struwego pismo "Rossija" potępiło "Wozroźdenje" ze względu na wstąpienie p.Hippus w skład redakcji tego pisma.

W odpowiedzi na te zarzuty ogłosiło "WOZROZDZENJE" z dn. 28/I Paryż, pismo o kierunku konserwatywnym/ wielki artykuł redakcyjny, w którym określiło podstawy swego programu. Jako hasło, które zjednoczyć ma naród rosyjski i służyć mu gwiazdą przewodnią dla pracy państwowej kilku pokoleń tego narodu, wysuwa pismo hasło "imperjum a naród". Na podstawie tego hasła nawołuje pismo do walki o mocarstwowość Rosji, do pracy dla Rosji, jako wielkiego mocarstwa. Rosja ta istniała przed rewolucją. Rewolucja zadała Rosji, jako mocarstwu klęskę. Naród rosyjski dążyć powinien do przezwyciężenia tej klęski, do nawrotu Rosji na drogę zwycięstw zewnętrznych i wewnętrznych. Pismo podnosi znaczenie indywidualizmu i konserwatyzmu w twórczym życiu państwowym i oświadcza, że obecnie życie rosyjskie znajduje się po dwóch brzegach przepaści. Na jednym z tych brzegów znajdują się: klęska, rewolucja, demoralizacja emigracji i demokracja rewolucyjna, na drugim: zwycięstwo, Rosja, wzmocnienie sił narodowych na emigracji oraz rosyjska demokracja narodowa. Siebie zalicza pismo do czynników, które znajdują się na tym drugim brzegu.

10. NOTATKI I INFORMACJE.

UCZCZENIE PAMIĘCI S.P. S.D. SAZONOVA

"RUL" z dn. 31/I /Berlin, pismo demokratyczne/ donosi, że w gmachu magistratu miejskiego w Pradze czeskiej odbyło się z inicjatywy narodowej demokracji czeskiej zebranie, zwołane dla uczczenia pamięci zmarłego b. ministra spraw zagranicznych Rosji carskiej s.p. S.D. Sazonowa. Prócz licznych zwolenników czeskiej demokracji narodowej obecni byli: reprezentant prezydenta Rzeczypospolitej Czechosłowackiej, członkowie rządu, posłowie bułgarski i jugosłowiański, były prezes rosyjskiej "białej" misji dyplomatycznej w Pradze Rafalski oraz liczni emigranci rosyjscy. Po przemówieniu p. Kramarża przemawiał w imieniu emigracji rosyjskiej prof. Kizewetter, który oświadczył, że polityka Sazonowa oparta była na dążeniu do wolności Rosji i odródnienia słowiańszczyzny.

SYN W.KS. DYMITRA PAWŁOWICZA

"SIEGODNIA" z dn. 30/I /Ryga, pismo demokratyczne/ donosi, że księżna Iljińska, małżonka morganatyczna wielkiego księcia Dymitra Pawłowicza, powiła syna. Pismo zaznacza, że w.ks. Dymitr Pawłowicz jest obecnie starszym w rodzie Romanowów.

ZAPRZECZENIE P. KIEREŃSKIEGO

IBIDEM ogłasza zaprzeczenie p. Kiereńskiego w sprawie odmówienia mu wizy wjazdowej przez Estonję. P. Kiereński oświadcza, że ani się nie zwracał o wizę do władz estońskich, ani nie upoważniał nikogo do inicjatywy w tej kwestji.

ZABRONIONA LITERATURA W ZSRR

IBIDEM podaje, że centralny urząd oświaty politycznej ZSRR opracował listę utworów pisarzy przedrewolucyjnych, których posiadanie zabronione zostało czytelnikom sowieckim i wypożyczalnikom książek w ZSRR. Lista obejmuje nazwiska pisarzy: Awerczenko, Amory, Niemirowicza-Danczenko, Zacher-Łazocha, Breszko-Breszkowski, Wierbickiej, Kreszowskiego /z wyjątkiem jednego utworu/, W. Sołowjowa, Pazuchina, Awenarjusa, Zelichowskiej, Łukaszewicz i innych. Pismo święte, oraz prace naukowe z dziedziny historii kościelnej, wypożyczane być mogą dla celów propagandy przeciwreligijnej. Wraz z wymienionymi utworami autorów przedwojennych wycofane być mają z czytelników i bibliotek sowieckich przestarzałe w swej treści wydawnictwa propagandowe, wydane w Rosji sowieckiej w latach 1918-1930.

PISMO ROSYJSKIE O ROSJANACH W POLSCE

"ROZRODNIENIE" z dn. 27/I /Paryż, pismo o kierunku umiarkowanie-monarchistycznym/ ogłosiło korespondencję z Warszawy, zawierającą głosy prasy polskiej w sprawie udziału Rosjan w tegorocznych wyborach parlamentarnych w Polsce i sytuacji politycznej na ziemiach wschodnich Rzeczypospolitej, oraz artykuł wstępny, w którym zawarte są komentarze do tych głosów prasy polskiej. Pismo oświadcza, że prędzej czy później nie można będzie negować "odródnienia poczucia narodowego wśród mniejszości rosyjskiej w Polsce".

SYTUACJA MIĘDZYNARODOWA.

POLSKA-LITWA, ZSRR:

IZWIESTJA z 25/I. uważa za fałszywy punkt widzenia tych grup niemieckiej opinii publicznej, które wytwarzają nieprzychylną atmosferę dla rokowań niemiecko-litowskich i w ten sposób wzmacniają trudności uregulowania stosunków między temi państwami, trudności idące z Warszawy. Mają one na celu osłabienie międzynarodowych stosunków Litwy i jednocześnie pozbawiają niemiecką politykę zagraniczną samodzielności i uzależniają ją od międzynarodowych planów polskich. Sowiecka opinia publiczna z wielkiem zainteresowaniem śledzi rozwój rokowań w Berlinie, doceniając całą ich doniosłość dla stosunków w Europie wschodniej. Polska stara się przedstawić rokowania w Berlinie jako jeden z dowodów "litewskiego nieprzejednania i orjentacji Litwy w kierunku Berlina i Moskwy". Orientacja ta przedstawiana jest stale w polskiej i francuskiej prasie jako pewnego rodzaju spisek trzech państw przeciw Polsce. Tymczasem zarówno z Moskwy jak i z Berlina doradzano porozumienie i złagodzenie konfliktu między poważnionemi stronami, o ile w Genewie udało się osiągnąć znany kompromis, to zawdzięczać to należy w znacznej mierze Berlinowi i Moskwie.

Winę tego, że Polsce nie udało się dotychczas osiągnąć rozpoczęcia bezpośrednich rokowań z Litwą, nie ponoszą ani ZSRR ani Niemcy. Autor zwraca uwagę na art. Pertinaxa /patrz biul. Nr. 24/ który - zdaniem autora - jest wezwaniem Piłsudskiego do przygotowania i urzeczywistnienia gwałtownego zaboru Litwy.

IZWIESTJA z 28/I. Kor. warszawski Bratin omawia sytuację przedwyborczą w Polsce. Przewiduje on w przyszłym sejmie wzmocnienie się grup mniejszościowych i komunistów. O ile taki stan rzeczywiście będzie miał miejsce, to "zdolność działania" Sejmu można z góry uważać za przesądzoną. I dlatego sejmowi, który jeszcze nie powstał, nie rokuje długiego żywota. W kręgach politycznych utrzymują, że Marsz. Piłsudski bierze pod uwagę tę perspektywę tembardziej, że żadna z grup politycznych nie otrzymała jego formalnego błogosławieństwa.

PRAWDA z 28/I. zamieszcza art. Sochackiego w sprawie wyborów do Sejmu polskiego, który pisze, że kampanja wyborcza wykazuje, iż wybory potrzebne Marsz. Piłsudskiemu dla ugruntowania faszyzmu w kraju. Faszyzm jednoczy wokół siebie zwolenników najskrajniejszej koalicji. Podczas obecnej kampanji terror faszystowski jeszcze bardziej zaostrzył się: W całym kraju dokonywane są aresztowania - policja rozpędza zebrania przedwyborcze i istniejące od szeregu lat organizacje kulturalne robotnicze /np. organizacja młodzieży "Siła" na Śląsku Cieszyńskim" zostały rozwiązane. Autor wzywa do mobilizacji sił pod hasłem komunizmu.

